

[Grünbaum.]

endda villige til fra socialdemokratiets side at gå med til, at vi kun satte lejeværdien $\frac{1}{2}$ pct. op, altså lavede et godt gammeldags kompromis. Men det gik desværre sådan i udvalget, at de tre regeringspartier åbenbart ikke kunne blive enige, ikke engang om at indgå dette kompromis og heller ikke om andre løsninger, som også havde været på tale. Det må jeg i meget høj grad beklage, når forudsætningen for det, vi sidste år gik med til, var, at hvis det viste sig at være sådan, som vi, ikke forudså, men havde en vis fornemmelse af at det ville være, så skulle man rette det op.

Når denne forudsætning ikke holder, når man ikke vil følge det op fra de tre regeringspartiers side, så kan vi ikke andet end her i dag udtrykke vores meget store beklagelse af, at sådan noget kan ske i et folketingsudvalg. Vi kan ikke tvinge de tre regeringspartier til at gøre det, de burde gøre i denne sag, så vi må bøje os.

Vi har i konsekvens af det, der er sket, stillet et ændringsforslag, som naturligt må gå ud på, at man vender tilbage til den gamle ordning med en skønsmæssigt ansat lejeværdi.

Det mener vi også er det rigtige både for landbruget og for andre erhvervsjendomme, hvor man netop har denne blanding mellem en bolig og en erhvervsvirksomhed. Hvis man køber en landbrugsejendom eller en anden erhvervsjendom, så køber man den ikke primært, fordi man vil have en bolig. Selvfølgelig skal man også have en bolig, men når man vurderer prisen, altså salgssummen, for landbrugsejendommen som helhed, så indgår vurderingen af boligværdien meget sekundært. Man er ikke villig til at give så forfærdelig meget mere, fordi der måske er en pragtfuld bolig; man vil heller ikke give så forfærdelig meget mindre, selv om det er en ret ringe bolig. Det er landbruget, man køber, og det er det, man vil betale for, det er det, man vil indrette sin fremtid på, så skal man såmænd nok få lavet de boliglokaler i stand, som man vil have. Sådan

tror jeg de fleste vil ræsonnere, når de handler. Derfor er det ikke rimeligt, når man skiller stuehuset ud, men skal holde værdien inden for den samlede salgssum af hele ejendommen. Det er ikke nogen rimelig metode at anvende, og deraf kommer de problemer, som vi er blevet stillet over for i denne sag. Jeg tror nok, man må sige, at det i virkeligheden er en bedre metode med en skønsmæssig ansættelse.

Dertil kommer, at vi har en række eksempler, som jeg har oplyst om i udvalget, på det, vi kalder for bylandmændenes ejendoms køb — vi har en række eksempler fra Nordsjælland, og de kunne sikkert findes tilsvarende omkring andre større byer — hvor disse mennesker, som altså har købt en landbrugsejendom og egentlig kun har den til at bo i, idet de har forvalter på, har fået nedsættelser i deres skattemæssigt ansatte lejeværdi på adskillige tusinde kroner. De bor i pragtfulde boliger, og så kommer der en restværdi frem her ved vurderingen; af den skal de ansættes i lejeværdien med disse små procenter. Det fører simpelt hen til, at det offentlige forærer disse i mange tilfælde velhavende mennesker en ganske betydelig skattegevinst. Det kan ikke være rimeligt.

Også det problem er forholdsvist nemt at løse. Hvis vi går tilbage til den gamle ordning med en skønsmæssig ansættelse af lejeværdien, kan vi få en regulær ansættelse af værdien af at bo i den bolig, der nu hører til den pågældende ejendom.

Vi er altså kede af, at regeringspartierne har svigtet den aftale, må man sige, vi havde sidste år, og vi er derfor nødt til at stille vort ændringsforslag nr. 2.

Haustrup Clemmensen: Jeg vil gerne først have lov til at gøre nogle ganske få bemærkninger vedrørende landbrugets stuehuse. Jeg går ud fra, at der i princippet er enighed mellem alle partier her i salen om, at man selvfølgelig skal beskatte ensartet parcelhusboliger og boligerne i landbrugets stuehuse. Derfor blev vi enige om i fjor at gøre dette forsøg på at nærme sig en fuld-